

Társközségek

Mindennapi szóhasználatunkban elterjedt a népességmegtartó erő kifejezés. Kis településeknél beszélünk erről. Közgazdászok, szociológusok, az államigazgatás szakemberei éveken keresztül többféle intézkedési tervet dolgoztak ki a községek vonzerejének növelésére. Persze, az élet a maga fordulataival is gondoskodik arról, hogy az urbanizáció hatalmas üteme csökkenjen. Az ok egyszerű, falun olcsóbb a lakás, mint városban. Ez az előny nem felel meg a városba áramlást, ha a községek nem tudnak biztosítani az egyre jobb ellátást, a megfelelőbb szolgáltatást, az összkomfortosabb életet. Mind jobban képesek erre, például a közigazgatás átszervezése is ezt célozza.

Amikor a hetvenes évek elején létrejöttek az első közös tanácsú községek, a lokálpatrioták heves tiltakozását lehetett hallani. Valamennyien az önállóság felszámolását, a község történelmi jogainak megcsorbítását hangoztatták, s más hasonló víziókat vélték felfedezni. Aztán eltelt néhány esztendő, s kiderült, a községek ártanak jobban és rosszban egyaránt. A kisebb község nem veszítette el önállóságát, sőt a „házzasságban” előnyökhöz is jutott.

Csongrád megyében huszonhárom település közigazgatását szervezték át ilyen módon, közülük tíz székhelyközség lett, tizenhárom pedig társközség. A szegedi járásban négy közös tanács működik: Sándorfalva-Dóc, Üllés-Forráskút, Pusztamérges-Öttömös, Tiszasziget-Újszentiván. A nagyobb település adott otthont a közös tanácsnak, a kisebb helyen pedig általában szakigazgatási kirendeltség működik. Ahelyett, hogy felsorolnám az adminisztrációs változásokat, inkább arra szeretném felhívni a figyelmet, miképp lettek jobbakká az életfeltételek a társközségekben. Nos, a lista nem teljes. Mindenütt van ivóvíz, postahivatal, körzeti orvosi rendelő, könyvtár, filmvetítés. Több helyen az öregek napközi otthonában gondoskodnak az idősekről, a helyközi buszjárat pedig mindenhol megfordul. A kis társközségek jól fel tudják használni a közös tanács fejlesztési lehetőségeit. Mert tudni kell, amikor több kerül a nagy kalapba, a jelentősebb anyagi erőt is gazdaságosabban lehet kamatoztatni.

A közös tanácsok a költségvetés és a fejlesztési feladatok meghatározásánál a legmesszebbmenőkig figyelembe veszik a lakosság óhaját, és a valós igények szerint osztják fel a pénzt. Csak igazságos községpolitikával tudják maguk mellé állítani a társközségeket lakóit. És hogy mennyire sikerül őket megnyerni, azt mutatják a társadalmimunka-akciók, ugyanis a társközségekben a legmagasabb az egy lakosra jutó közös munka értéke. A kis települések honpolgára szívesen áldozza szabad idejét, ha csatornát kell ásni vagy utat javítani, járdát építeni.

Az igazsághoz tartozik, hogy napjainkban egyre jelentősebb központi támogatást élveznek az apróbb falvak. A közös tanácsok az ötödik ötéves tervben kétszer nagyobb összeget használtak fel a társközségek fejlesztésére, mint a korábbi időszakban. Még egy beszédes szám: az elmúlt ötéves tervben a megyei fejlesztési alap 3 százalékát kapták meg, most a VI. ötéves tervben pedig 6,2 százalék feletti rendelkeznek a községek. Pénzügyi szakembereket idézek, amikor leírom: ha nem társközség, hanem önálló tanácsú község lenne bármelyik kisközség, akkor sem tudna jobb lehetőséget biztosítani a fejlődéshez.

Tovább lehetne sorolni a számokat, forintokat, adalekul a változó életkörülményekhez. Am végül is a legfontosabb, hogy milyen a közérzetük a helybelieknek. A tanácselnökök véleménye szerint: amint az alapellátást garantálni tudják — s ez a társközségekben kielégítő —, szívesen hozzálatnak házuk alapozásához a fiatalok. Reggelente pedig ott topognak a buszvárókban, hogy a közeli városba vagy nagyközségbe dolgozni menjenek. Igen magas a társközségekből eljáró munkások aránya. Gazdasági térképünkön azt olvashatjuk le: ez az arány a jövőben sem változik lényegesen.

H. M.

Grabosorb a Graboplastból

Újfajta bélésű műbőr nagyüzemi gyártását kezdte meg a Győri Graboplast Parnutszövő és Műbőrgyártó. A cipők talpának és oldalának bélésére alkalmas Grabosorb nevű terméket a gyár fejlesztői dolgozták ki. Több éves kísérletezés eredményeként sikerült kialakítani a legszigorúbb higiéniai követelményeknek megfelelő bélésanyagot, amely — akárcsak a természetes bőr — jól szellőzik, felveszi a láb nedvességét, a cipő levétele után pedig tökéletesen kiszárad. A terméket több külföldi kutatóintézet megvizsgálta, s rendkívül kedvező véleményt adott viselési tulajdonságai-

ról. Hasonlóképpen vélekedett a tavalyi BNV zsűrije is: a terméket BNV-díjjal jutalmazta. A pvc-pasztából és speciális adalekanyagokból előállított bélésű műbőr nagyüzemi gyártása beruházást nem igényelt, a meglévő berendezéseken készíthető. Egyelőre zárt női cipők bélésére alkalmas, 0,7 milliméteres vastagságú anyagot gyártanak négyféle színben, köztük a legdivatosabb metál árnyalatokban. A későbbiekben ennél vastagabb bélést is készítenek a férfi cipők bélésére. A Grabosorbba béléselt cipők a második félévben már megjelennek az üzletek polcain.

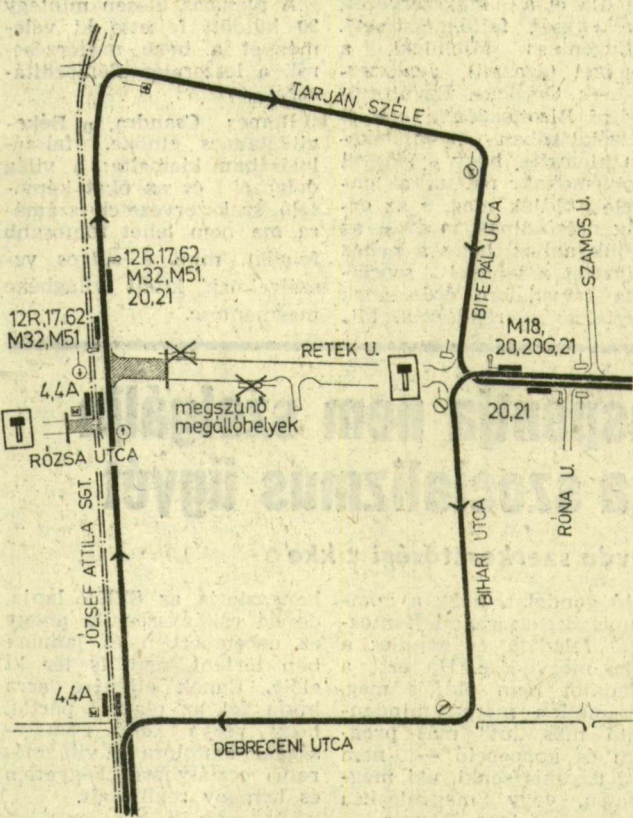
Az átépítés hétfőn kezdődik

Lezárják a Rózsa és a Retek utca torkolatát

Az egyik autós lassít, megáll, és tessekélő kézmozdulattal jelzi a másiknak: lemond az elsőbbségről. A másik járművezető — keze köszönő mozdulatával — mutatja: halás a segítségért, anélkül hosszú percekig várakozhatott volna, esetleg utasok tucatjaival a háta mögött. Ismerős kép lehet ez mindazoknak, akik munkába, iskolába, hazafelé menet, buszon vagy személyautóval, kamionnal vagy segédmotoros kerékpáron Szegeden a József Attila sugárúton járnak. A Retek utca és a Rózsa utca kereszteződésén túljutni manapság a közlekedési partnerek megértése, segítése nélkül úgyszólván lehetetlen — a kettős kanyarodás nehézségei régóta ismertek a város közlekedésszervezői előtt is. Jó ideje törik a fejüket, miképpen tehetnék egyértelműbbé, veszélytelenebbé ott a forgalmi rendet — a sarki ház költségesebb szanálása helyett a DELTERV Csapó László vezette tervezőcsoportja egyszerűbb, olcsóbb megoldást talált. Enyhe ívű, egyetlen kanyarra egyesítik az eddigi kettőt: a hétfőn, február 15-én kezdődő átépítés végén a Retek utcán haladók csaknem egyenesen folytathatják majd útjukat a Rózsa utcában.

Az átépítés természetesen ideiglenes forgalmi változással jár: hétfőn reggeltől lezárják a járművek elől a Retek és a Rózsa utca torkolatát, s emiatt az Északi városrész és Tarján közotti forgalom számára terelőutakat jelölnek ki. (A Retek utcai torkolatban a vízművek, a Rózsa utcai ágyban a Szegedi Közlekedési Vállalat dolgozói látnak munkához az elzárt területen: átépítik a régi vízvezetékét, illetve megkezdik a vágánycserét.) A József Attila sugárúton a járművek mindkét irányban csak egyenesen haladhatnak tovább — az útszűkületet, a közúton folyó munkálatokat táblák is jelzik majd, s biztonsági okokból 40 kilométeres sebességkorlátozást rendelnek el.

A zsákutcává alakuló két kereszteződésben tájékoztató táblák figyelmeztetnek majd a megszokott rend változására — a táblákon a javasolt kerülő utakat is feltűntetik. A Csongrádi sugárút felől érkező járművezetők vagy a Debreceni utcán, vagy a Nagykörúton haladva érhetnek ki leggyorsabban a József Attila sugárútra — a helyismerettel rendelkezők Várhely felé persze az Északi városrész belső útjain is nyilván megtalálják majd a maguk „egérútját”. Azok számára, akik a Csillag tér irányából a Retek utcán jártak eddig, több lehetőség is ajánlanak a forgalomszervezők. Az egyik a Retek utca — Szamos utca — Budapesti körút, a másik a Róna (vagy Bihari) utca — Debreceni utca

Rajzunkon az autóbuszok új útvonalát és megállóhelyeit tüntettük fel

útvonal. (Tekintettel arra, hogy ezek viszonylag keskeny terelő utcák, több szakaszon várakozási tilalmat rendelnek el hétfőtől.) A terelő utak helyett persze a Szilléri sugárutat is használhatják a járművezetők, s ez még tanácsos is, hiszen egészen biztos, hogy a többszörös sugárút és a Nagykörút kínálják majd a leggyorsabb haladási lehetőséget.

Az átépítés miatt néhány autóbuszjárat vonala is módosul. (A villamosok forgalmában nem lesz változás.) Az M/18-as, a 20-as, a 20/G jelzésű és a 21-es autóbuszok útvonala a Belváros felé a Retek utca — Bihari utca — Debreceni utca — József Attila sugárút lesz, a Csemege áruháznál levő megállót tehát nem érintik. Kifelé

menet a József Attila sugárútról a Tarján széle — Bite Pál utca — Retek utca kerülő utat jelölték ki a buszoknak. A tömegközlekedési járművek is azokon az utcákon járnak tehát, amelyeken a teher- és személygépkocsi — ezért ne tűnjék feleslegesnek a kérés: a magánautósok, ahol csak lehet, segítsék az autóbuszvezetőket, hogy a meghosszabbított útvonalon is tarthassák a menetidőt!

Az építkezés — amelyben a közműépítők után a Szegedi Magas- és Mélyépítőipari Vállalat és a jelzőlámparendszert szerelő debreceni KPM-igazgatóság dolgozik — a stafétabotot — várhatóan április végéig tart majd, a városi tanács és a KPM szegedi igazgatóságának közös beruházásában.

Koszorúzási ünnepség

Budapest felszabadulásának 37. évfordulója alkalmából szombaton koszorúzási ünnepséget tartottak a Gellérthegy Felszabadulási Emlékműnél.

A magyar zászlóval és a nemzetközi munkásmozgalom vörös lobogójával díszített emlékmű talapzata előtt a fegyveres erők tagjai álltak díszőrséget. A magyar és a szovjet Himnusz hangjai után az emlékművön a tisztelet és a hála koszorúját elsőként Maróthy László, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára és Somogyi Sándor, a budapesti pártbizottság titkára helyezte el. A Fővárosi Tanács nevében Szépvölgyi Zoltán tanácselnök, Bornemissza Sándor, a tanács pártbizottságának első titkára és Csehik Ferencné, elnökhelyettes koszorúzott.

A Szovjetunió magyarországi nagykövetsége nevében Valerij Muszatov, ideiglenes ügyvivő, Anatolij Popov vezérőrnagy, katonai és légügyi attasé és Iván Zsukov nagykövetségi tanácsos, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadsereg csoport katonai tanácsa részéről Nyikolaj Szekun altábornagy és Szagadat, Nurmámbetov altábornagy; a Budapesti névvel viselő szovjet katonai egység parancsnoksága nevében Valentijn Boriszkin ezredes, és Vjacseszlav Zverjev alezredes helyezte el a koszorút.

A budapesti fegyveres erők és testületek nevében Farkas Mihály vezérőrnagy, helyőrségparancsnok, Vincze Lukács rendőr-vezérőrnagy, Budapest főkapitánya és Kelemen Győző, a munkásőrség budapesti parancsnoka; a fővárosi társadalmi és tömegszervezetek képviselőiben Bostai Károlyné, a népfőrd Budapesti bizottságának vezető titkára, Mekis József, a szakszervezetek budapesti tanácsának elnöke, Tarcsi Gyula a Budapesti KISZ Bizottság első titkára és Kacsó Ferenc a Magyar Honvédelmi Szövetség budapesti vezetésének titkára; a fővárosi felszabadításában résztvevő harcok nevében Padányi Mihály és Csillik Gábor koszorúzott.

Ezután a szovjet hősök tiszteletére elhelyezték az emlékmű talapzatán a megemlékezés virágait.

Véget ért a téli vásár

A kereskedelmi vállalatok eredményesen zárták szombaton a téli ruházati cikkek szezonvégi vásárát. A legtöbb áruházból és szaküzletben már az első héten bevőre talált az engedelményes áruk jelentős része. A vásár második hetében sok helyütt csökkent a forgalom, s az eladásra kínált áruk választéka is szűkült, hiszen a legkeresettebb cikkek hamar elkeltek.

A Centrum áruházakban csaknem minden engedelmé-

nyes férfiöltönyt és kabátot eladtak, a fehérmű és a lánykabátok egy része nem kelt el. A budapesti Skála Áruházban a vásári forgalom nagyobb volt, mint az elmúlt évben, az értéke meghaladta a húszmillió forintot. Mivel az időjárás igen kedvezett a szezonvégi kiadásnak, itt is sokan vettek télikabátot, sálát, kesztyűt, vevőre találtak a 30–40 százalékkal olcsóbban árusított bébi műszőrme bundák, kötöttáruk és egyéb meleg holmik nagy része. A Szivárvány áruházakban elsősorban a téli sportruházati cikkeket keresték a vásárlók, de sikert arattak a szintén kedvezményes méteráruk, selyemjersey, flannel és kárpót anyagok is. A forgalom elérte a 30 millió forintot.

A Fővárosi Ruházati Bolt vállalat üzletei közül különösen a Metropolis Ruházati bonyolított le nagy forgalmat, ahol az idén árengedménnyel árusították az extra

méretű női télikabátokat is. A vállalat 56 fővárosi üzletében a forgalom csaknem 30 százalékkal haladta meg a tavalyi téli vásárat. Az Aranypók boltjaiban az első héten a vártnál kisebb volt az érdeklődés, a forgalom csak a vásár utolsó napjainak elején fordult meg, s végül is elkelt a kedvezményes pulóverek ingek és fehérművek többsége.

Sokan vásárolták 30–40 százalékos engedménnyel a labelliket. A Fővárosi Cipőbolt Vállalat forgalma a tavalyihoz hasonlóan alakult. A férficipőből csaknem valamennyit eladták, nagy volt a kereslet a nagyobb méretű gyermekcipők, csizmák iránt. Kevésbé voltak kelendőek a kisméretű gyermekcipők, s a csökkentett ár ellenére sem vásárolták sokan a műbőr női csizmákat. A cipőboltokban most a tavaszi szezonra készülnek, már a vásár második hetében árusítani kezdték a könnyű, tavaszi cipőket.

Hajók Nigériába

Két mérőhajót építenek nigériai megrendelésre a Balatonfüredi Hajógyárban. A huszonkét méter / hosszú folyamati járműveket olyan műszerekkel, és berendezésekkel szerelik fel, amelyek-

kel a meder mélysége mérhető.

A hajókat az ősszel a Siócsatornán usztatják a Dunára, majd lent, a torkolatnál egy nagy tengerjáróba emelik, s úgy juttatják az afrikai országba.